

SABAHATTİN ALİ

Ses

SABAHATTİN ALİ

SES

Can Modern

Ses, Sabahattin Ali

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Yeni Kitapçı, 1937

Can Yayınları'nda 1. basım: 2019

4. basım: Temmuz 2020, İstanbul

Bu kitabın 4. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Editör: Emrah Serdan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4126-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750741265

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SABAHATTİN ALİ
SES

ÖYKÜ

♥can

SABAHATTİN ALİ, 1907'de Gümölcine'nin Eğridere (bugün Ardino, Bulgaristan) kasabasında doğdu. Çocukluk yılları ve eğitim hayatı savaş şartlarında geçti. 1926'da İstanbul Öğretmen Okulu'ndan mezun olan Ali, Yozgat'ta bir yıl öğretmenlik yaptıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı bursuyla Almanya'ya gitti. 1928-1930 yıllarında Potsdam'da yaşadı. Türkiye'ye döndükten sonra okullarda Almanca dersleri verdi; Türk Dil Kurumu'nda ve Tercüme Odası'nda çalıştı, Kleist ve Hebbel gibi yazarlardan çeviriler yaptı. 1926'dan sonra dönemin çeşitli dergilerine yazdı, *Değirmen* (1935), *Kağrı* (1936), *Ses* (1937), *Yeni Dünya* (1943) ve *Sırça Köşk* (1947) adlı öykü kitaplarıyla çağdaş Türk öykücülüğünün seyrini değiştiren yazarlardan oldu. Modern ve sade üslubunu romanlarına da taşıyan yazar, *Kuyucaklı Yusuf*'ta (1937) taşra insanını ve *İçimizdeki Şeytan*'da (1940) dönemin aydınlarının dünyasını çarpıcı bir dille anlattı. Yıllara yayılan bir aşkı anlattığı son romanı *Kürk Mantolu Madonna* (1943) başyapıtı oldu. 1940'larda *Markopaşa* adlı mizah dergisini çıkardı; siyasi düşünceleri sebebiyle hapse girdi. 1948'de Avrupa'ya kaçmak istedi fakat anlaştığı kaçakçı tarafından Bulgaristan sınırında öldürüldü. Ali'nin pek çok şiiri bestelendi; öyküleri, romanları sahneye ve filmlere uyarlandı.

Sabahattin Ali'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

İçimizdeki Şeytan, 2019

Kağrı, 2019

Kuyucaklı Yusuf, 2019

Kürk Mantolu Madonna, 2019

Yeni Dünya, 2019

Değirmen, 2019

Sırça Köşk, 2019

Yayıncının Notu

Bu kitabın hazırlığında, ilk baskı metnini esas aldık. Yazarın üslubuna ve kelime tercihlerine müdahale etmedik; sadece imlasını günümüz kurallarına uyarladık. Bugün kullanılmayan veya nadir kullanılan Farsça ve Arapça kelimeler için kitabın sonuna bir sözlük ekledik. Yabancı kelimeleri ve özel isimleri de özgün şekilleriyle yazmaya çalıştık. Döneme dair gerekli bilgileri ve terimleri sayfa sonlarına dipnot düştük.

İçindekiler

Ses	11
Köpek	25
Sıcak Su	37
Mehtaplı Bir Gece	43
Köstence Güzellik Kraliçesi	55

SES

I

Bizi Beyşehir'den Konya'ya götüren kamyon, Barsakderesi dedikleri bir boğazda sakatlandı. Şoför ve muavini motor kapaklarını açtılar. Oturdukları minderi kaldırıp onun altından çıkardıkları bir sürü alet ve edevatı ortaya döktüler. Ondan sonra saatlerce süren bir tamirat başladı. Bazen her ikisi makinenin altına sürünüp arküstü yatıyorlar ve elleriyle motorun alt kısmını kurcalıyorlar, bazen de biri şoför mahallinde gaza basıyor ve motoru işletiyor ve diğeri bu esnada porselen başlıklı birtakım memeleri yerlerinden oynatıyordu.

İkinci güneşi altında kamyonun muşamba kaplı karo-seri tahammül edilemeyecek bir hal almıştı. Yolcular birer birer atlayıp dağıldılar. Bir kısmı merakla şoförü seyrediyor ve o dinlenmek için motordan biraz başını kaldırıp duracak olsa, "Bitti mi?" diye heyecanla soruyordu.

Daha az meraklı birkaç yolcuyla ben ve arkadaşım boğazın garp tarafına, gölge bir yere doğru yürüdük ve birer taşın üstüne oturup beklemeye ve etrafımıza bakınmaya başladık.

Kamyonun durduğu yerin biraz ilerisinde ve yolun kenarında iki çadır ve bunların etrafında birkaç kazma kürekle bir el arabası vardı. Daha uzakta ise taş kırmakla

ve kum taşımakla meşgul bir miktar yol amelesi görünüyordular.

Güneş arkamızdaki sırta gömüldükçe karşı taraftaki tepenin üzerine serpilmiş bulunan çam ağaçlarına gitgide kırmızılaşan bir ışık yolluyor, vadiyi süratle artan bir loşluğa terk ediyordu. Serin bir ilkbahar günüydü ve orta yerde akan küçük dere mırıltıya benzer seslerini duyurmaya başlıyordu.

Yoldan birkaç araba ve otomobil gelip geçti. Bizim kamyonun yanında biraz durdular ve şoföre bir şey lazımı mı, diye sordular. İçerisinde boş yer bulunan bir kamyon, vakit geçtikçe telaşları artan ve mütemadiyen şoföre söylenen bizim yolculardan iki kadını aldı, Konya'ya götürdü.

Diğer yolcular grup grup oturmuşlar, bir şeyler anlatıyorlardı. Bizim yanımızda bulunan ve buraya yakın köylerden birinde bakkal olduğunu söyleyen tahta ayaklı bir ihtiyar kalkıp otomobile gitti, çuvalını sırtladı, şoföre birkaç küfür savurduktan sonra yola düzüldü.

Adamakıllı akşam olmuştu. Yol amelesi çadırlarına dönerek ateş yakmaya başlamışlardı. Bizim kamyon şosenin bir kenarında muazzam bir hayvan ölüsü gibi hareketsiz duruyordu. Şoför ve muavini, üstleri yağ ve toprak içinde, yüzlerinden siyah terler damlayarak, bir kenara oturup uzunca bir dinlenme yapıyorlardı.

Yolcuların ekserisi bu gibi hadiselerle alışık oldukları için sadece başlarını sallıyorlar ve sepetlerini, çıkınlarını açarak bir şeyler yiyorlardı.

Bir müddet daha geçip ortalık adamakıllı kararınca şoför yol amelesinden bir fener alarak yeniden işine koyuldu. Biz yolcular, birdenbire çöken sükûnun içinde, olduğumuz yerlere uzanmış, kımıldamadan duruyorduk.

Arkamızda güneşin kaybolup gittiği tepenin ağaçları birdenbire mavimtırak ve soluk bir ışığa gömüldü. Ar-

kadaşımın yüzüne baktım. O gözlerini karşıya dikmişti. Yamacın üzerine seyrekçe serpilmiş olan siyah çamlar, süratle aydınlanan gökyüzüne titrek silüetler çiziyorlardı. Arkadaşım bir müddet bunları seyrettikten sonra, “Neredeyse ay görünecek!” dedi.

Tam bu sırada, kekik kokuları ve ince çıtırtılarla dolu havayı hafiften gelen bir saz sesi titretti. Müzikle uğraşan ve bir müzik mektebinde vazifesi olan arkadaşım doğruldu. Kaşlarını çatarak dinlemeye başladı.

Yol amelesinin çadırı tarafından gelen saz sesi, ustaca çalınan bir meyandan sonra, susar gibi oldu ve bir erkek sesi o zamana kadar duymadığımız fakat bize yabancı da gelmeyen bir halk şarkısı söylemeye başladı:

Döndüm daldan kopan kuru yaprağa
Seher yeli, dağıt beni, kır beni;
Götür tozlarımı burdan uzağa
Yârin çıplak ayağına sür beni...

Bu sefer ben de doğruldum. Saz tekrar kıvrak bir ara nağmesine başladığı halde, kulağımda hâlâ deminki sesin çınlamaları vardı.

Arkadaşım, “Bu ne?” demek ister gibi yüzüme baktı. “Fevkalade!” diye mırıldandım.
Ses tekrar ve bütün vadiyi çınlatırcasına başladı:

Aldım sazı çıktım gurbet görmeye,
Dönüp yâre geldim yüzüm sürmeye,
Ne lüzum var şunu, bunu sormaya,
Senden ayrı ne hal oldum, gör beni.

Ömrümde bu kadar güzel, gü, tatlı bir erkek sesi dinlememiştim. Bir insan gırtlığından bu kadar manalı ve sarıcı seslerin nasıl çıkabildiğine hayret ediyordum.

Arkadaşım kalktı, beni de kaldırdı. Amelenin çadırına doğru yürümeye başladık.

Ovada, çadırın önünde dört-beş kişi oturmuşlardı. Etraflarında kazma ve kürek serpilmiş duruyordu. Çadırın kapısına asılmış bir fener sallandıkça vadinin içine doğru uzanan ve başları karanlıkta kaybolan gölgeler belli belirsiz kıvıldıyorlardı.

Yirmi yaşından fazla göstermeyen bir delikanlı çadırın önünde, yan yatırılmış bir el arabasının üstüne oturarak saz çalıyordu. Başını göğsüne yatmış ve gözleri yere dikilmiş olduğu için çehresini tamamen görmeye imkân yoktu. Fenerin aydınlattığı alını ter damlalarıyla kaplıydı. Sazının uzun sapı, şaşırtıcı bir süratle aşağı yukarı kayan parmaklarının altında, canlı bir mahluk gibi titriyordu. Tellere vuran sağ eli, küçük fakat kendinden emin hareketler yapıyor, bu el sazın gövdesine her yaklaştıkça, insan, sanki o tahta ile bu et arasında gizli fakat çok manalı ve mühim bir konuşma oluyormuş zannediyordu.

Çadırı ve bulunduğumuz yeri bir aydınlık yalayıp geçti, vadinin öbür ucuna kadar uzandı. Başımızı çevirdik, arkamızdaki sırtı aşırıp yukarı fırlayan ayı gördük.

Saz çalan delikanlı da başını kaldırdı ve gözlerini biraz yumarak, tam karşısında beliren bu aydınlık yüzlü dinleyiciyi süzdü. Sonra saza vuran eli yavaşladı, gözleri kapandı, boğazı gerildi ve yüzü kırmızılaştı. Biz hayretle onu seyrederken ince dudaklarının arasından beyaz dişler görüldü ve delikanlı, bu sefer aya hitap eder gibi, şarkısına devam etti:

Ayın şavkı vurur sazım üstüne,
Söz söyleyen yoktur sözüm üstüne
Gel ey hilal kaşım, dizim üstüne,
Ay bir yandan, sen bir yandan sar beni.

Otomobilin diğerk yolcuları da toplanmışlardı. Herkes hayretle bu kıpkırmızı yüzlü gence bakıyorlardı. O, yine o esrarlı bir dil konuşan ellerini sazın üzerinde hareket ettirmeye başlamış ve gözlerini yere, yahut kucağından fırlamak ister gibi sıçrayan sazına dikmişti. Pek az bir fasıladan sonra, bu sefer başını kaldırmadan, daha yavaş, fakat eskisi kadar tatlı ve derinden gelen bir sesle şunları okudu:

Sekiz yıldır uğramadım yurduma,
Dert ortağı aramadım derdime,
Geleceksen bir gün düşüp ardıma,
Kuldan değil, yıldızlardan sor beni.

Ve sazını, iki kuvvetli vuruştan sonra, yanına bırakarak başını kaldırdı. Orada bulunanlardan birkaçı yaşa diye bağrdılar. O, gözlerini hiç kimsenin üzerinde durdurmayarak boşlukta dolaştırmaya başladı. Hafifçe tebessüm etmeye de çalışıyordu.

Arkadaşım yanına sokularak sordu, “Senin adın ne oğlum?”

“Ali!”

“Nerelisin?”

“Sivaslıyım!”

“Sazı nerede öğrendin?”

“Ne bileyim? Küçükten beri çalarım.”

“Söylemeyi?”

“Onu da öyle... Sonra bir-iki usta âşık yanında gezdim.”

Arkadaşım bana baktı.

“Harikulade bir ses azizim, yıllarca arasak bulamayız. Ben bu oğlanın arkasını bırakmam!” dedi. Sonra tekrar ona dönerek yaşını sordu. Yirmi ikiymiş. Cebinden defterini çıkararak bir şeyler not etti ve delikanlının adresini

almak istedi. Çocuk evvela şaşırıldı. Verecek bir adresi yoktu. Bugün burada, yarın orada amelelik yapıyordu. “Beyşehir yolunda Sivaslı Ali desen olmaz mı?” diye soruyordu. Nihayet Konya’da, gelip geçtikçe uğradığı bir hanın ismini söyledi. Dostum onları da kaydetti ve bu sırada, epeyden beri yanımızda durup bizimle saz dinleyen şoför, “Beyler, otomobil hazır!” dedi.

Delikanlıya birkaç şarkı daha söyletmeye hazırlanan arkadaşım, diğer yolcuların hemen yerlerinden fırladıklarını ve torbalarını, çantalarını araştırıp kamyona doğru yollandıklarını görünce içini çekti, sonra yerinden doğrulmuş olan Ali’ye döndü, “Seni arattırıp bulursam hemen gel. Sana paralı iş bulurum, daha usta âşıkların yanında çalışır, sazını ilerletirsin, olmaz mı?”

Ali hiçbir şey anlamadan tasdik etti.

“Olur beyim!”

Omzuna vurup, “Hadi bakalım, allahaismarladık!” dedik.

Bütün amele hep birden, “Selametle,” dediler ve biz ayrılırken Ali’nin etrafına toplanıp gülüşerek onunla konuşmaya başladılar. Herhalde arkadaşımın sözlerini kendi kendilerine izaha ve bundan Ali için parlak neticeler çıkarmaya çalışıyorlardı.

II

Dostum, Ankara’ya geldikten sonra, hakikaten o delikanlının işiyle hiç durmadan meşgul oldu. Onu bir müzik mektebinde yetiştirmeye muhakkak azmetmişti. Bu kadar üstüne düştüğü bu iş hakkında konuştuğumuz zaman, “Bilmezsin, kardeşim,” diyordu. “Oğlanın sesi kulaklarımdan gitmiyor, ben bu işin acemisi değilim, aşağı yukarı kendime insan sesi esnafı diyebilirim, fakat böyle bir sesi az dinledim.”

Ben de kendisine iştirak etmekle beraber, akliselinin rolünü oynamak istiyor ve diyordum ki:

“Hakkın var. Fakat o sesin bizim üzerimizde bu kadar kuvvetli bir iz bırakmasında onu dinlediğimiz gecenin hiç tesiri yok muydu acaba? Mehtap! Şırıltısı kâh duyulan kâh kaybolan küçük dere... İki dağ arasında uzanan kıvrıntılı dar vadi ve nihayet hiç beklemediğimiz bir amele çadırından tabiatın içine yayılıveren bir ses... Bütün bunlar, o gecenin ürkek sessizliğinde bizi garip bir romantizm içine atmış ve alelade veya biraz daha iyice bir sesi bize fevkalade gibi göstermiş olamaz mı?”

Mamafih bunlara rağmen Sivaslı Ali’yi buldurup Ankara’ya getirmek ve onu burada da dinleyerek sesini terbiye ve inkişaf ettirmek, itiraz edilecek bir fikir değildi. Ne kadar yanılmış dahi olsak, herhalde birinci sınıf bir istidat karşısında bulunduğumuz inkâr edilemezdi.

Arkadaşım şimdiden hülyalar içinde yüzüyordu. Sivaslı Ali’nin bir gün meşhur ve dünyaca tanınmış bir opera tenoru olarak Avrupa şehirlerinde konserler verdiğini düşünüyor, “Onun frak içindeki vücudunu ve beyaz yakasından fırlayan kırmızı yüzünü görmek harikulade bir şey olacak!” diyordu.

Nihayet istediğini yaptırdı. Birçok yerlere başvurarak Sivaslı Ali’nin Ankara’ya getirilmesini temin etti. Bu işlerle uğraşan makamlar zaten yeni kurulacak operalar için istidatlar aramaktaydılar. Sık sık imtihanlar yapılıyor ve opera mugannisi yetiştirmek için talebe seçiliyordu. Bu meyanda Konya’ya yazıldı. Pek uzun olmayan bir araştırmadan sonra bizim genç tenor bulduruldu. Yol parası Konya Belediyesi’nce temin edilerek Ankara’ya gönderildi.

İmtihanın yapılacağı mektebin müdür odasına girer girmez, bir kenarda elinde sazıyla bekleyen Sivaslı Ali’yi tanıdım. Yüzü biraz daha kırmızı, bakışları adamakıllı

ürkekti. Ökçesi basık ayakkabılarının arkasından topukları delik çorapları görünüyor ve üzerinde bulunduğu halı tabanlarını yakıyormuş gibi sık sık ayak değiştiriyordu. Sazını bir silah gibi sağ ayağının kenarına dayamış, sapını iki parmağıyla yakalamıştı. Odada konuşup gülüşenlerin yüzüne bakmıyor, gözlerini yerde veya karşı duvarda gezdiriyordu.

Odakilerle selamlaştıktan sonra Ali'yle konuştum. Yolculuğun nasıl geçtiğini sordum. "Kötü değil!" dedi. Elindeki saz yeniydi. Gülümseyerek yüzüne baktım, derhal anladı, "İndiğim handa buldum, sekiz kâğıt verip aldım. Benim kırık sazla efendilere çalmak yakışık almaz herhalde!" dedi.

Siyah ve güzel gözleri şimdi aydınlıkta ve açık olduğu halde bana o akşam gördüğüm gibi yarı kapalı hissini verdiler. Dikkat edince bu büyük ve dalgın gözlerin daimi bir rüya içinde yaşadığını fark ettim. Bir anda kendimi onun yerine koymak istedim.

Buraya kim bilir neler düşünerek gelmişti? Herhalde dostumun kafasından geçen opera muganniliği ve fraklı Avrupa konserleri ona yabancıydı. Olsa olsa Ankara'da "büyükler"den birkaç kişinin kendisini dinleyeceğine, belki beş-on kuruş vereceğini düşünmüş olabilir. Hatta belki de daha sağlam bir istikbalin kendisini beklediğini sanıyor, beğenildiği takdirde hademelik, kapıcılık gibi bir işe konularak kayırılacağını ve ara sıra "büyük" meclislerde saz çalıp beş-on kuruş alacağını ümit ediyordu. Bazen valilerin bile böyle âşıkları koruduklarını, onlara meclislerinde saz çaldırdıklarını herhalde duymuştu.

Mektebin muhtelif milletlere mensup müzisyenlerinin Türkçe, Almanca, Fransızca konuşmaları ortalığı doldururken, müdür odasının kapısı vuruldu ve içeriye iki kişi girdi. Bunlardan biri bir maarif müfettişiydi. Bi-

raz evvel vekâlete müracaat eden ve imtihan edilmek isteyen bir çocuğu getiriyordu. Ortamektep mezunu olduğunu ve sesini hocalarının beğendiğini söyleyen bu çocuk; sarışın, oldukça şişman, dalgalı saçlı, cesur bakışlı bir delikanlıydı. Odada bulunanlar, “Hay hay!” dediler. Zaten bir tenoru imtihan edeceklerdi, ikisini beraber de dinleyebilirlerdi.

Hep birlikte çıktık. Arkadaşım memnun ve kendisinden emin bir tavırla imtihan odasını açtı. Burası parke döşeli, bir tarafında yeni kurulmuş sahnemsi bir yer bulunan geniş bir salondur. Sahneye yakın köşelerden birinde de bir kuyruklu piyano vardı. Oda birdenbire doldu. Grup grup Türkçe ve Frenkçe mükâlemeler başladı. Bazen münakaşalar birbirini bastırıyor ve anlaşılmaz bir gürültü benim bile başımı ağrıtıyordu. Genç bir Alman kadını piyanoya geçip tuşlara dokundu. Sivaslı Ali ömründe hiç görmediği bu alete hayret dolu bir göz attı, sonra, ihtimal acemilik göstermemek için lakayt bir hal almaya çalıştı. Bu sırada genç müzisyenlerden biri sahneye beyaz boyalı demir bir iskemle koyarak Ali'ye, “Otur bakalım!” dedi.

Diğer bir müzisyen atıldı, “Canım, iskemlede oturup şan yapılır mı? Ayakta söylesin!”

“Amma yaptın ha, ayakta saz çalıp şarkı söyleyen halk şairi gördün mü?”

Bu münakaşa esnasında Ali gözleriyle odanın bir hastane ameliyathanesine benzeyen beyaz, çıplak duvarlarını, büyük, perdesiz pencerelerini seyrediyor ve odayı sesleriyle dolduran bu bir sürü adama, ameliyat masasına yatacak bir hastanın doktorlara bakışına benzeyen ürkek nazarlar fırlatıyordu.

Benim yanımdaki genç müzisyenlerden birine, “Bunu iskemleye oturtup söyletmek doğru olmaz, bağdaş kurup söylemeye alışmıştır, belki sıkılır!” dedim.

O bir an “doğru” der gibi bana baktı, fakat sonra, “Yok canım, ne münasebet! Frenklere karşı bağdaş kurup oturtmak olur mu? Herifleri kendimize güldürürüz!” dedi.

Ali, beyaz demir iskemleye, ateş üstüne oturuyormuş gibi ilişti. Sazı tutan eli titriyor ve kırışan alnından kirpiklerine ve ayva tüylü yanaklarına doğru terler süzülüyordu.

Konuşanlar yavaş yavaş seslerini kestiler. Herkes bir köşeye yaslandı veya bulabildiği bir iskemleye oturdu, gözlerini sahnenin ortasında tek başına kaliveren Ali’ye dikti.

Genç adam iki dizini sımsıkı birbirine yapıştırmış, dişlerini sıkmıştı. Sazı kucağına aldı. Fakat bir türlü yerleştiremedi ve şaşırıp etrafına bakındı. Üzerine dikilen gözleri görünce büsbütün şaşırđı. Terler sarı mintanına arka arkaya damlamaya başlamıştı. Sağ eline kiraz kabuğundan mızrabını aldı, tellere birkaç kere dokundu.

Bu sesler onu bir an için açar gibi oldular. Yüzüne sükûnete benzer bir ifade geldi. Biraz daha çaldıktan sonra söylemeye hazırlanarak boynunu oynattı. Öksürmek isteyip utanıyormuş gibi bir hali vardı. Nihayet gözlerini üzerimizden çekip tavanın bizim tepemizdeki köşesine dikerek gayretle bir halk şarkısına başladı.

Sesi yine güzel, fakat birtakım hışırtılarla karışıkı. Yükselince pek belli olmayan bu yabancı sesler alçaklara inince derhal kendilerini gösteriyorlardı. Ali de bunun farkındaydı. Kendini toplamak istedi, fakat bu hareketiyle ancak boğazının adalelerini biraz daha gerdi ve yüzü daha çok kırmızılaştı.

Müthiş bir gayret sarf ediyordu. Çenesinin yanlarından aşağı doğru uzanan ve iki çelik direk gibi kımıldamadan duran yuvarlak, katmerli et parçaları açıkça görünüyordu. Ali göğsünden kuvvetle fırlattığı sesi bu cende-

Yirmi yaşından fazla göstermeyen bir delikanlı çadırın önünde, yan yatmış bir el arabasının üstüne oturarak saz çalıyordu. Başı göğsüne yatmış ve gözleri yere dikilmiş olduğu için çehresini tamamen görmeye imkân yoktu. Fenerin aydınlattığı alını ter damlalarıyla kaplıydı. Sazının uzun sapı, şaşırtıcı bir süratle aşağı yukarı kayan parmaklarının altında, canlı bir mahluk gibi titriyordu.

Sabahattin Ali öykülerinde kendi dönemi içinde zamansız olanı buluyor, yerel olandan evrensele ulaşıyor. Habercilikle masalcılığı, anıyla efsaneyi, bir gözlemcinin tarafsızlığıyla kıssadan hisseler anlatan bir çınar altı meddahının dilini birbirine harmanlıyor.

